

JAK HODNOTIT ŽÁKY CIZINCE

ZA CO A JAK JE HODNOTIT?

JAK VÁM MŮŽE POMOCI VYROVNÁVACÍ PLÁN?

Kladete si před blížícím se koncem školního roku otázku, jak budete hodnotit vašeho žáka, který stále nerozumí dobře česky? Za co vlastně, když není schopen zvládnout běžnou učební látku jako ostatní žáci ve třídě? Je například slovní hodnocení vhodnou alternativou? Reaguje na tuto situaci nějak naše legislativa?

Vyhláška číslo [48/2005 Sb.](#) uvádí v paragrafu 14, že při „*hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka a ke které je nutné přihlížet.*

Pozor. Neznamená to, jak se občas mylně usuzuje, že není nutné žáka z předmětu Český jazyk a literatura hodnotit. Po nástupu do školy musí být žák cizinec na konci školního roku ohodnocen, chceme-li, aby postoupil do vyššího ročníku, a to ze **všech** předmětů ([§ 52, odstavec 2 a 3 pro základní školy a § 69, odstavec 5 a 6 pro střední školy Školského zákona](#)).

Ale jak a za co? Řešením této situace je vytvoření **vyrovnávacího plánu**, ve kterém naplánujeme cíle a obsah vzdělávání žáka cizince tak, aby pro něj byly reálně dosažitelné, reagující na jeho výchozí situaci a vedoucí k vyrovnání jeho vzdělávacích a sociálních bariér. Vyrovnávací plán je podoba individuálního vzdělávacího plánu. Novelizovaná vyhláška [147/2011 Sb.](#) umožňuje pedagogům vytvářet pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka individuální vzdělávací plán na základě vlastního pedagogického posouzení. Není již nutné mít pro vytvoření takového dokumentu potvrzení školského poradenského zařízení.

Více o tom, **jak vytvořit a používat vyrovnávací plán** pro žáky s jazykovou bariérou najdete na <http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/vyrovnavaci-plan-pro-zaky-cizince>

Žáka pak hodnotíme na základě konkrétních výstupů, které jsou většinou modifikací výstupů školního vzdělávacího programu. Jedním z hlavních cílů, který přitom máme neustále na paměti, je **odstraňování jazykové bariéry žáka**. Pokud je například pro většinu žáků ve třídě jedním z výstupů to, že dokážou uvést 5 smysluplných informací o Karlu IV., pro žáka cizince to může být schopnost doplnění 5 slov z „dějepisné slovní zásoby“ (např. císař, trůn, vládnout, univerzita, století) do připraveného textu.

Příklad zpracovaného vyrovnávacího plánu je ke stažení na <http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/vyrovnavaci-plan-pro-zaky-cizince>.

META tipy:

Při hodnocení žáka cizince si je velmi důležité uvědomit, že jej musíme hodnotit na základě tzv. **individuální vztahové normy**, tj. jeho individuálního pokroku a ne na základě srovnávání s ostatními spolužáky ve třídě. Více k tomuto tématu si přečtěte na <http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/referencni-ramec>

Zde se tedy nabízí možnost, využít pro žáky cizince **slovního hodnocení**. Slovy můžeme lépe popsat žákův posun, jeho silné a slabé stránky, ohodnotit jeho píli a přístup ke vzdělávání a navrhnout další postup a rozvoj. Usnadní to i předávání informací, dojde-li k přestupu žáka na jinou školu. Rozhodneme-li se pro tento způsob hodnocení, je nutné zajistit, aby žák a jeho rodiče hodnocení porozuměli – není-li v možnostech školy hodnocení přeložit, požádáme rodiče, aby se do školy dostavili s tlumočnickem.

Žádost o tlumočnicka najdete v deseti jazykových verzích zde <http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/informace-pro-rodice-jazykove-verze>

Další informace ke slovnímu hodnocení jsou dostupné na <http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/slovni-hodnoceni>.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

